30.10.2023

5-Б

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Способи упорядкування історичного часу.

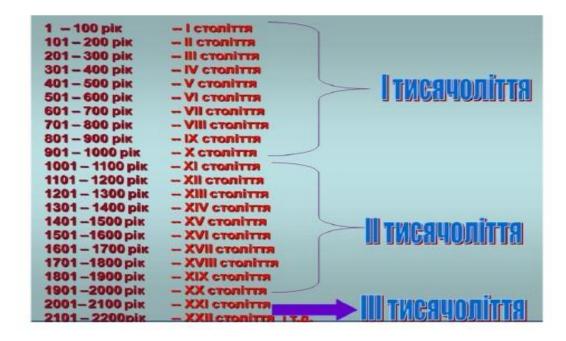
Мета уроку: ознайомити здобувачів освіти з одиницями вимірювання історичного часу та особливостями лічби часу в історії; ознайомити зі способами упорядкування хронологічних даних; продемонструвати, як за допомогою лінії історичного часу встановлювати хронологічну послідовність подій; створити умови для розуміння особливостей літочислення до і після Різдва Христового; розвивати ключові компетентності: спілкування державною мовою; математична компетентність; інформаційно-цифрова компетентність; уміння вчитися впродовж життя; соціальна та громадянська компетентності; розвивати історичну компетентність (хронологічну, просторову, інформаційну, логічну, аксіологічну); виховувати пунктуальність, організованість, відповідальність.

Актуалізація опорних знань

Міркуємо!

Мотивація навчальної діяльності

13:01.2023

Вивчення нового матеріалу

Як історики упорядковують хронологічні дані. Для розуміння історичного процесу важливо не лише точно встановити час окремих історичних подій, а й упорядкувати хронологічну інформацію. Річ у тім, що історичні події пов'язані між собою. Часто одні події і їхні наслідки стають причинами нових подій. Історики застосовують різні способи упорядкування хронологічної інформації.

Щоб правильно визначити століття, потрібно до числа, що позначає сотні років, додати 1.

$$395 p. \rightarrow 3+1=4 \rightarrow IV$$
 ст.

 $1291 p. \rightarrow 12+1=13 \rightarrow XIII$ ст.

 $988 p. ? 1240 p. ? 2014 p.?$

Лінія (шкала) часу — графічне зображення плину історичного часу, за допомогою якого можна відтворити послідовність подій і процесів, а також визначити їхню тривалість.

Вивчення нового матеріалу

Спосіб 2: Лінія (шкала) часу — графічне зображення плину історичного часу, за допомогою якого можна зобразити послідовність подій і процесів, а також визначити їхню тривалість.

 Від часу появи людини понад два мільйони років тому людство пройшло у своєму розвитку кілька важливих етапів — культурних епох. У хронологічній послідовності вони розташовуються наступним чином:

16.10.2023

Хронологічна таблиця — спосіб упорядкування хронологічних даних шляхом внесення до таблиці історичних дат та їхніх пояснень у хронологічній послідовності.

Вивчення нового матеріалу

ЧИМ ВІДРІЗНЯЮТЬСЯ ХРОНОЛОГІЧНА І СИНХРОНІЗОВАНА ТАБЛИЦІ

Хронологічна таблиця — спосіб упорядкування хронологічних даних шляхом внесення до таблиці історичних дат та їхніх пояснень у хронологічній послідовності. **Синхронізована таблиця** — це різновид хронологічної таблиці, до якої заносять

історичні події, що відбувалися одночасно в

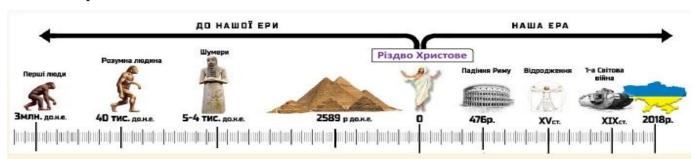
Хвилинка відпочинку (руханка)

різних куточках світу.

https://youtu.be/foFUavVgKg4?si=-T7KDsWBtUHewBc4

Варто запам'ятати!

Відлік років до нашої ери, тобто до народження Ісуса Христа, ведеться у зворотному напрямку. Наприклад, за 100-м роком настає 99- й, потім 98-й, 97-й, 96-й тощо. У хронології немає «нульового» року. Тож 1 р. до н. е. безпосередньо прилягає до 1 р. н. е., а число років до н. е. зростає в міру віддалення в минуле. Однак місяці, числа в них і дні тижня рахують так само, як і в роках н. е. Отже, межа між 1 р. до н. е. і 1 р. н. е. — «мить», що розділяє 31 грудня 1 р. до н. е. і 1 січня 1 р. н. е.

Історична математика

- 1. Поясніть, чим відрізняється зміст висловів: «Це сталося близько 400 років тому» і «Сталося в 400 р. до н. е.».
- 2. Скільки років пройшло від появи на Землі людини розумної?
- 3. У 1989 р. урочисто святкували 500-річчя виникнення українського козацтва. Яким роком датується перша згадка про козаків у писемних джерелах?

Діємо: практичні завдання

Розташуйте зображені архітектурні споруди в хронологічній послідовності—від найдавнішої до найсучаснішої.

А. Житло мисливців на мамонтів з Межиріцької стоянки на Черкащині (реконструкція в Національному науково-природничому музеї Академії наук України у м. Київ)

Б Михайлівський Золотоверхий монастир у м. Київ

В.Палац Кирила Розумовського в м. Батурин Чернігівської області

Г.Вежі-хмарочоси в м. Дніпро

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Бесіла

- Які одиниці вимірювання часу використовують історики?
- Як відбувається лічба часу в історії?
- Чому важливо упорядковувати дані хронології?
- Які існують способи упорядкування хронологічних даних?

Розгляньте «числову хмаринку» і виконайте завдання:

- Визначте за роками століття
- Назвіть роки І та ІІ тисячоліття
- Назвіть дати у хронологічній послідовності

Перегляньте відео: https://youtu.be/r0x6TY4rFdc?si=Ko47JXE0epGfcf99

Домашне завдання:

• Прочитайте §10-11 у підручнику за посиланням: <u>https://drive.google.com/file/d/1nzOqG1ev1LXMa4XDZdWBgbUIQIdYx7WO/view</u>

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!